

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

Szabadka hithű katolikusaihoz!

A magyarok nagyasszonyának, a boldogságos szűz Máriának szeretete virraszt városunk fölött.

Az istentagadás, az önzés ördögének szelleme, mely az undok, a titokban lappangó ármány gyűlöletével rontotta meg a testeket, a lelkeket, a társadalmakat, szívünk lángoló szerelmével szeretett hazánkat, minket, ha nem is hagyott érintetlenül, még nem rontott meg.

Nem rontott meg, de ott lappang köztünk. Néha-néha tetszetős álarcba bujva fel is üti a fejét. A katolikus ellenes lapokban mézes-mázos, édesen csábítgató, az értekeket csiklandozó szavakkal hinti a kétely, a megrontás magvait, Fel is bujázik a kétely bogácsa azoknak a lelkében, akik önzésükben azt hiszik, hogy a tudomány apostolai. A tagadás vihara kergeti ezeket köztünk szerte-szét, hogy rontsák meg a jót.

Új tanokat, a tagadás új tanait hirdetik a munkásnép között, hogy ezeknek lelkét az isten- és felebaráti szeretet megtagadására készítsék és a kétségbeesés gyűlöletével uszítsák Isten és ember ellen.

A pénz ördöge polgáraink megromlására tör, hogy a vagyonukból kiforgatott keresztényeket a nyomor izzé a társadalmakat megbomlasztók csapatába.

De a galád kísérletezés dacára sem vigasztalan még a helyzetünk. Katolikusaink nagy többségének a szíve még ép.

Ép még, mert a kísértés ellen véd a hit és a boldogságos szűz Mária szeretete, aki iránt vallott tiszteletünket, bizalmunkat városunk címerében is hirdetjük.

De a veszedelem már nagy, mert a kísértés ellen már csak mintha imádkozni akarnánk. Akaratunk mintha elvesztette volna tettekre szűz rugékonyságát. Tunyáskodunk, bizunk, hirdetésünk meggyőződést, de tett nélkül. Erezzük, hogy egyeknek kell lennünk és mégis szét huzunk, egyre tágasabb teret nyitva így a bomlasztás démonának.

Szabadka hithű katolikusai. Hazánk veszedelembé dőlő keresztény-

sége isteni erőmegfeszítéssel viaskodik, hogy új életre kelhessen.

Nekünk csak akarnunk kell, hogy el ne bukjunk. És mért ne akarnánk e könnyű munkát elvégezni önmagunk, felebarátaink, városunk, hazánk üdvéért, hogy első legyünk az újjászületésre törő katolikusok elsői között.

Szabadka hithű katolikusai, tömörüljünk az isteni szeretet szövetségébe, a „Katholikus Népszövetségbe“, hogy tettel dolgozva, jutalmul városunk és magyar hazánk boldogságát követelhessek.

A „Katholikus Népszövetség“, a szeretetben szövetkezők

nagy gyűlését

vasárnap, március hó 8-án tartjuk.

Három nagy gyűlést tartunk:

Vasárnap délelőtt 11 órakor a tanycsok nagy gyűlése a Katholikus Legényegyletben.

Vasárnap délután 4 órakor a Szent-Teréz plébánia hívei a Katholikus Legényegyletben.

Vasárnap délután 4 órakor a szentgyörgyi plébánia hívei a szentgyörgyi katolikus körben.

Budapestről, a Katholikus Népszövetség központjából jönnek le közénk Turi Béla és Szmrecsányi György országgyűlési képviselő, igaz ügyünk előharcosai.

Magyarul, bunyevácul ismertetjük e szövetségnek, a szeretet szövetségének célját.

Szabadka hithű katolikusai! Emelkedjétek föl a mi szeretetünk magaslatára. Jöjjetek el e nagy gyűlésekre ezereinkint, hogy példát mutassunk Magyarországon, hogyan kell lelkesedni tudni és akarni a keresztény Magyarországiért, a szűzmáriás nemzeti lobogónak tisztaságáért.

Jöjjetek el, mint a keresztény Magyarország hitvalló bajnokai.

Jöjjetek el, hogy szeretetben egyekké válva, a magyar hazának a nyomoruság lejtőjén lefelé rohanó polgárait megmenthessük s így azután megvédhessük e hazát ezernyi-ezer ellenséges tábor ellen.

Az előkészítő-bizottság.

A katolikus Népszövetség célja.

Néhány szóval ismertetjük ezen alkalommal mi is, a nagyközönség előtt a népszövetség céljait:

„Az összes magyarországi katolikusokat egyesítő szervezet a katolikus népszövetség. Tagja lehet minden tisztességes katolikus férfi és nő, aki a 16-ik életévét betöltötte és a szövetség céljaira évenként 1 korona tagsági díjat fizet. Célja a katolikus népszövetségnek a katolikus társadalmi rend támogatása; a nép hiterkölesi, társadalmi és gazdasági fejlődésének előmozdítása, annak védelme, oktatása, vezetése és szervezése. További célja a katolicizmus alapja ellen intézett támadások, katolikus-ellenes és fel-forgató tévtanok és törekvések visszaverése, a katolikus eszméknek a köz és magánéletben való érvényesítése.

A katolikus akciók vezetésére a központban irodát szervez, amely 50 fillér választmányi befizetés esetén egyúttal a tagnak peres és perenkívüli, közigazgatási, gyám, adó, katonai, biztonsági, hitel, gazdasági, szolgálati ügyeiben jogtanácsosul szolgál. Egyébként is a katolikus népszövetség tagjait az élet minden ügyes bajos dolgában felkarolja és támogatja, hogy a gazdasági, társadalmi és politikai mozgalmakban helyét megtalálja és megállja.”

Gyermeknap Szabadkán.

Az országos gyermekvédő liga kéri szóval fordul a magyar társadalomhoz. Kéri hogy segítse meg neki azon törekvésének előmozdításában, a melyet ezen jelszó alatt indított meg, mentsük meg az elhagyott gyermekeket!

A liga céljait országszerte, az ugynevezett gyermeknapok megtartásával kívánja elérni, amely gyermeknapon bár a legcsekélyebb adománnyal is, de minden jó lélek hozzájárul a nemes cél előmozdításához.

A gyermeknap folyó évben, április hó 2. és 3-ára van kitűzve.

Ezen gyermeknap rendezési módozatainak megbeszélése céljából folyó évi március hó 8-án, vasárnap délután négy órakor Szabadka szabad királyi város főispánjának hivatalos helyiségében értekezlet lesz.

Hány középiskolai tanuló van az ország szívében?

Budapesten jelenleg van 11,800 középiskolai tanuló (keresztszám). Ezek közül 830-40 leány gimnazista 8000-8100 gimnazista, 2600-700 realista. (A real iskolákban 15 év óta alig van szaporodás. Csak az idén mutattak föl valami kevés szaporodást: 50-60 fiúval van több. A gimnáziumban folyton szaporodnak a növendékek.) Ezen növendékek közül több mint 1/3 rész, körülbelül 3270

felsőbb osztályos (V—VIII.), a többi (I—VI.), alsó osztályos. A gimnazisták száma Budapesten több mint Bécsben. A legnépesebb a gimnáziumok közül a Damjanits-utcai 1020, azután a Baresai-utcai 970, azután a tavaszmezőutcai 815, legkisebb népességű (a magán iskolát nem számítva) a II. kerületi real.

Vallás szerint a fiú gimnáziumokban van 3397 római katolikus, 3090 zsidó, 419 ágostai evangélikus, 536 evangélikus református, a leány gimnáziumi iskolákban 266 római katolikus, 447 zsidó, a real iskolákban 1187 római katolikus, 1140 zsidó, a többi vallás felekezeteinek számai elenyészően lényegtelenek.

Ime itt van a legkirívóbb bizonyítása annak, hogy mennyire nyakunkra nőttek a zsidók. Van 1.000.000 zsidó hazánkban, 10.000.000 katolikus s így a katolikus diákok számához arányítva a zsidókét, a zsidó diákok száma óriási arányban van. Ha így folytatjuk, maholnap csak zsidó ur lesz s mi katolikusok, egy katolikus országban zsidóknak leszünk kénytelenek könyörögni.

M.

Iparospárt Szabadkán. Ma vasárnap az ipartestületi közgyűlés után ismerteti Molnár János az iparospárt szervezője magát az iparospártot a Hungária nagytermében. Molnár János tegnap délután érkezett Szabadkára s meglátogatta a város vezetőit s több vezető iparost. Az iparosok között a szervezkedés iránt nagy az érdeklődés.

Az alkotmánypárt szervezkedése a Délvidéken. A délmagyarországi volt határvidéki részeken, de különösen Krassó-Szörény megyében a románok tömegesen lépnek be az alkotmánypártba. A mozgalom élén a román papok és tanítók állanak, akik valóságos propagandát csinálnak az alkotmánypártba való belépés érdekében. A „Lupta”, mely ezt a mozgalmat Burdia Szilárd országos képviselőnek tulajdonítja, boszankodik azon, hogy a románok az alkotmánypárt hívei lettek és azt kérdi, hogy a románok mit keresnek a grófok és bárók pártjában? Minek lépnek be a románok olyan pártba, mely őket továbbra is a szolgátságban akarja tartani?

A választási törvény.

Hiába, mégis csak ez érdekelt most mindenkit a legjobban. Mihelyt csak megsejti a közvélemény, hogy a választási törvény tervezete egy lépést tett akár előre, akár hátra, rögtön felejt delegációt, katonatiszti fizetésemelést, házszabályrevíziót s egész figyelmét reá szegezi. Így történt ez most is, hogy Andrassy Bécsben volt. Az ő kezében formálódik a közérdeklődés tárgyát képező javaslat. A király megrendelte a javaslatot. Lehetetlennek látszik tehát, hogy mikor a rendelő és tervező együtt vannak, szó ne esett volna a készülő műről.

Ez a magyarzata annak, hogy a bécsi lapoknak általunk is közölt hire, mely a választási törvényjavaslat alapelveiről számol be, nagy feltűnést keltett s minden cáfolat dacára is hitelt talált.

Az állítólagos alapelvek birnak valamelyes valószínűséggel. Egyik sem hihetetlen. Általában megfelelnek annak a politikai meggyőződésnek, amely gróf Andrassy sajátja, tőlünk azonban távol áll.

A pruláris szavazat ellen nincs sok kifogásunk. Azt természetesnek és jogosnak tartjuk, hogy aki több adóval járul az állam fenntartásához, aki nagyobb intelligenciával bír, nagyobb súlyjal is szerepelhessen az állami élet irányításában. Sérelem történnék, ha szavazati jog nem adódnék mindenkinek, de nem történik sérelem azzal, hogy egyeseknek több jog adatik, mert több az a szolgáltatás is, amit cserébe tőlük kíván az állam.

A nyilvános szavazásnak ellene vagyunk. Minél szegényebb néposztály kerül a választási urnához, annál inkább fennáll az az eshetőség, hogy a szavazók egy része illetéktelen befolyásolásnak van alávetve és szabad véleménynyilvánításától elriasztva.

A szavazásnak titkosnak kell lenni, hogy semmiféle nyomás ne érvényesülhessen. Az általános választói jog, ha nem titkos, rosszabb a mainál.

A körjegyzőségenként való szavazás csak egy esetben lesz megfelelő: ha a fuvardíjak és ellátás eltöröltetnek. Éppen ez a terv, hogy a szavazás körjegyzőségenként, esetleg községenként történjék, teszi szükségessé a titkos szavazást. A községben a jegyző, bíró és egyéb hivatalos személyek mindenkit ismernek s ebből kifolyólag igen eredményes üdvözlésbe vehetnék politikai ellenfeleiket.

Nem helyeselhetjük a 3-ik és a 4-ik elvet. Mi szükség arra, hogy a megyei választásokon kevesebben birjanak szavazati joggal, mint az országos választásokon? Van-e ennek ésszerű oka? Akit képesít a törvény arra, hogy az ország dolgainak vitelébe bele szóljon, azt képesíteni kell arra is, hogy az alsóbbrendű feladatokban, a megyei életintézésében részt vehessen. Nem szabad annak megtörténnie, hogy a megye továbbra is a dszentrik, a szolgabírók és megyei hivatalnokok privilégizált területe legyen.

Nem találjuk az alapelvek között azt, amelyik a magyarság feltétlen fölényét biztosítaná az új választási törvény életbeléptetése után is. A többes szavazati jog elve nem az. A nemzetiségi vidéken a többes szavazatokhoz épp úgy hozzá juthat a román, a tót, mint a magyar. Előnye egyiknek sincs. Talán azzal akarja Andrassy a magyar többséget biztosítani, hogy a városi kerületeket megszorítja? No ezzel ugyan nem segít a bajon. Nem tudná azt Andrassy, hogy a városi kerületekben a demokraták, szociáldemokraták, radikálisok és más efféle a nemzetiségeknél a magyarságra sokkal árthatasabb pártok malmára hajtáná a vizet a kerületek megszorításával? Mit akar például Budapesttel magyar nemzeti szempontból? Ha megszorítja a városi mandátumokat, akkor a nemzet ellenségeinek tesz igen jó szolgálatot. A magyar falusi népre kell támaszkodni. A kisbirtokos, a kisiparos osztályra. Ezt kell tekintetbe venni az új választási törvény megalkotásánál.

Lesz még bő alkalmunk a választási törvényjavaslatról foglalkoznunk. Kívánjuk, hogy addig, míg a javaslat a Ház asztalára kerül, mások legyenek az alapelvei, mert ha ezek maradnak, a legkiméletlenebb harcot indítjuk ellene.

Jakabok állandó bünlajstroma

Legutolsó kimutatás 1908. évi február hó 28-án. Athozat: 9 év 10 hó, 22 nap börtön és fogház. 3240 korona pénzbüntetés.

17. A királyi tábla Knittelhoffer Főjakabot osztály, állam és vallás elleni izgatás miatt három havi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte.

18. A királyi tábla Röhling B. keresztény szociálista művezető székesfehérvári gyilkosait Gerst Jakabot egy évi, Spitzka Jakabot hét havi börtönre, Benedek, Solyomos és Horváth Jakabokat négy havi fogházra ítélte.

19. A temesvári törvényszék Kappner Jakabot, szakszervezeti titkárt izgatás miatt két havi államfogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte.

20. A budapesti törvényszék Hegedüs Jakabot, 18 éves cipészegédet izgatás miatt két havi fogházra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte.

Végösszeg: 13 év, 22 nap börtön és fogház. 4540 korona pénzbüntetés.

A dályoki asztaltáncoltatók.

Laudon Kádi dályoki asszony, aki az asztaltáncoltatással üzi a népesalást, a nép erkölcsi megemlézését, a hatóságoknak ugyszólván védelme alatt.

A dályoki Laudon Kádi lakása valószínűleg szeminariuma a babonának.

Egész dandárt neveltek már az aluszékony hatóságok kegyelméből azokból a gyámoltalanokból, a kik az asztal megkérdezése

nélkül semmibe se mernek kapni. Nem egynek vették el a józan esztét, a másiknak a családi boldogságát dulták föl, a harmadikat fosztogatják, mint az utonállók, persze imádságra kulesolt kézzel.

Asztaluk az erkölcsitelenség fészke. A kerítés munkáját a legszentebbek, az örök üdvösségnek cégére alatt üzik. Ez nem mese. Ez ennek a keréketörésre rég megérett bandának napi foglalkozása. Feneketlen romlottságuk bizonyítéka az, hogy a leányok megrontását a hitvesi hűség lábball tiprását mindig felsőbb meghagyásra parancsolják.

Hogy mind e sok égbekiáltó gazságnak ki az értelmi szerzője, azt egyedül valami, minden hájjal megkent detektiv tudná kinyomozni. Egyelőre elégséges lenne: a dályoki bünbarlang légberüptése és a cin kosok irgalmatlan összefogdosása is,

Megint egy demokrata.

A szociáldemokrata párt megint kénytelen lesz kizárni boldogító kebeléből egy elvtársat. A kizárandó elvtárs, mint szép számmal levő elődei, munkástársainak pénzét kezeli s azt, sutba dobva minden polgári erényt (vagy talán a szociáldemokrata erkölcs szerint cselekedve) elsikkasztotta.

A bünös manipulációnak Csillag János, a Vas- és Fémmunkások Szövetségének pénztárnoka a hőse. Csillagot a minap felkereste a felügyelő-bizottság két tagja. Csillag éppen el akart távozni hazulról s azért a kellemetlen ügyet az utcán intézték el.

— Azért jöttünk — ugymond a küldöttek — hogy a pénztári hiányt átvegyük tőled.

— Átvehetitek, elvtársak — felelte Csillag — de el kell a feleségemért mennem, mert ő tartogatja a szövetség pénzét magánál.

Erre el is távozott, azt mondva, hogy mindjárt jön, addig maradjanak a helyükön.

Néhány perc múlva csakugyan megérkezett, de nem ő, hanem a felesége. Ez is felültette a két embert.

— Megyek — mondta — az anyósomhoz. Ott felejtettem a pénzt. Tessenek várakozni.

A két férfi várt-várt. De későre járván az idő, gyanakodni kezdtek. A rendőrséghez fordultak és kinyitották a pénztárnok lakását, ahol azonban csak egy árva szalmazsák unatkozott. Azonkívül egy szál butor nem volt a szobában. Kiderült, hogy Csillagék hetek óta készülnek már utra Amerika felé. Minden butorukat eladták és amikor látták, hogy számon érik tőlük az utra való pénzüket, megszöktek. A rendőrség nyomozza a sikkasztót, aki közel ezer koronát lopott el a szövetségtől.

HIREK.

Tájékoztató.

Március 8. Az iparospárt szervezése a Hungária nagytermében.

Március 8. A katolikus népszövetség ismertetése a két katolikus körben délután.

Március 8. A tanítónő-képezde hangversenye a tanintézet termében, d. e. 11 órakor.

Előfizetési felhívás!

A lezajlott küzdelmek után új erővel lépünk az új év küzdelterébe, hogy a keresztény ügynek diadalát tehetségünkhöz mértén előmozdítsuk. Erőt a küzdelmekhez lapunk olvasóinak növekedő száma biztosított. Kérjük továbbra is támogatásukat, hogy még lankadatlanabban harcolhassunk igazságunkért. Kérjük őket, hogy ahova már jár lapunk, ismertessék minél szélesebb körben. Es ha az új év elején a régi előfizetők számát minden községben, városban, csak egygyel is szaporítják nagy erőt biztosítanak eszméinknek. Es ezt megtehetik, mert hiszen lapunk előfizetési ára csak

Vidéken:

negyedévre 3 kor. 60 fill

Helyben:

házhöz hordva negyedévre 1 kor. 80 fill

— **Nemes tett, mely nem szorul dicsőre.** Mit balkezed cselekszik, ne tudja jobbkezed aranymondást vajmi kevesen valószínűsítják meg. Ezen kevesek közül — a köztudomás szerint is — első helyen a népbolondítók s istentelenek által annyira gúnyolt, megvetett „csuhások“ állanak. Milliókra rug azon összeg, melyet a katolikus papság s elsősorban püspökeik évenként csak úgy titokban jótékony emberbaráti célokra áldoznak. Egy ily esetről értesülünk. Kegyelmes érsek urunk egy helybeli gyógyíthatlan arcbetegségben szenvedő jámbor hajadonnak 200 koronát kegyeskedett kiutalványozni Lourdesba, a csodás gyógyulások helyére való utazási költségeinek fedezéséhez.

— **Március hó 15.** A szabadkai építő iparosok szövetsége tegnap este Nagy Ferenc elnöklete alatt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy március idusát e hó 14-én szombaton este, társasvacsora kapcsán megünnepelik. — A palánkai Kaszinó március hó 15-én hazafias ünnepélyt rendez. Az alkalmi beszédet Zakkay Aladár, polgáriskolai igazgató mondja.

— **Az ipartestület közgyűlése.** A szabadkai ipartestületnek mult vasárnap kellett volna megtartania ez idejü rendes közgyűlését. Minthogy a tagok alapszabályszerű számában meg nem jelentek, a közgyűlést holnap 10 órakor tartják meg a Hungária disztermében.

— **A portugál király házassága.** Ma általánosságban elterjedt ama hírek, hogy házasságot terveznek Mánuel portugál király és Viktória porosz hercegnő között amely kombinációt Vilmos császár küszöbön álló látogatásához fűztek, jelenleg nincsen semmi alapja.

— **Eljegyzések.** Szőgyényi Gyula szabadkai kir. törvényszéki jegyző eljegyezte Robinson Fánnykát Egerből. — Kihut János szabadkai kir. törvényszéki jegyző eljegyezte Stiefelmayer Mariskát Overbászárl.

— **A kath. kör választmányi ülése.** A Szent-Teréz plébániai katolikus kör holnap vasárnap délután 4 órakor választmányi ülést tart.

— **A zentai vashíd** nem sokára teljesen elkészül. Szántó Albert keresk. min. osztálytanácsos, aki a hidügyet kezdettől fogva jóakarattal karolta föl, a napokban Zentán volt s megvizsgálta az eddigi munkálatokat. A tapasztaltak minden tekintetben kielégítették. Az új hidat, melyek ünnepélyes fölavatása a nyáron lesz, minden valószínűség szerint még e hó folyamán átadják a kocsiközlekedésnek.

— **Földrengés.** Kecskemétről táviratozzák: Ma reggel 5 óra 20 perckor északnyugati irányban erős földrengés volt morajjal, mely mintegy 10 másodpercig tartott. Utána gyöngye lökés volt érezhető moraj kíséretében.

— **Lourdesi zárandoklat s a bácsmegyeiek.** Néhány nap választ el attól az időponttól, midőn az országos jubileumi zárandoklat utra kél Lourdesba, Franciaország világhírü Mária-kegyhelyére. Kegyelmes érsek Urunk, dr. Várossy Gyula gyönyörű szavakban buzdítja híveit a zárandoklatban való részvételre. A főpásztori szózat nem maradt hatástalan, mert Bácsvármegyéből igen sokan kellenek utra, hogy elvigyék a keresztények oltalmának, Magyarország Nagyszonyának a magyar nemzet üdvözetét és hódolatát. A bácsmegyeiek Szabadkán jönnek össze, s Lukácsy István szabadkai hitoktatónak, kit a zárandoklat intézősége a bácsmegyeiek lelkivezetőjének kért fel, kaulazolása mellett Gomboson, Bródon keresztül Zágrábban találkoznak a zárandoklat főzömével. Innen az ut füméba s Velenczén, Milanón, Gennuán, Riviere di ponentén, Marsellen keresztül vezet Lourdesbe. Az egész ut ára, tekintve hosszúságát s a megálló helyeken a teljes ellátást, igen olcsó. II. hely 395 korona, III. oszt. 205 kor. Felvilágosítással szívesen szolgál Lukácsy István szabadkai hitoktató.

— **Uj püspöki palota Temesvárott.** Értesülésünk szerint. Csernoch János új

esánádi püspöknek az a terve, hogy székhelyén, Temesvárott, a modern kor igényeinek megfelelő, új díszes püspöki székházat építtet. A püspök — hír szerint — már meg is bízott a tervek elkészítésével egy fővárosi tekintélyes műépítőt, aki a püspök utasításához képest a palotát magyar stílusban fogja tervezni. Forrásunk tudni véli azt is, hogy új püspöki rezidencia építését már a jövő évben megkezdik. Es a makói székhelykérdés hol késik?

— **A Bácskai Hitelbank bukása.** A kihallgatásokat László Géza rendőrkapitány ma egyelőre befejezte. Az összes iratokat holnap visszatértesztik a kir. ügyészséghez, mert az előzetes letartóztatás határideje lejárt.

— **A csendőrfegyver.** A bajai csendőrség nyolcendbeli lopás miatt nyomozást folytatott Ribár István szőlőtulajdonos ellen. A csendőrség megtalált több lopott tárgyat Ribár szőlőjében, ezért le akarták tartóztatni. Ribár futásnak eredt. A csendőrök nagy hajsza után elérték, mire az üldözött visszafordult és egy karóval Kustján Mihály őrzetöt súlyosan megsebesítette. A csendőr erre Ribárt agyonlőtte. Ma két csendőrhadbíró érkezett Bajára, hogy vizsgálatot tartson.

— **Bor- és gyümölcskiállítás Bácsalmáson.** A bácsalmási bortermelők egylete bor- és gyümölcskiállítást, illetőleg versenyt rendezett. A kiállítók közül a következők részesültek általános elismerésben: Skribanek Lőrinc, Ulrich Mihály, Skribanek Péter, Grünfelder János, Schoblocher Mátyás, Grünfelder István, Hirschfeld Jakab, Rudics Simon, Szommer Ferenc, Krix Mihály, Wilhammer József, Hahn József, ifj. Grünfelder József, Abramovics Ferenc, Mayer Henrik, Molnár József, Krix Márton, Bauer Lőrinc és Hahn Ferenc.

— **Leesett a háztetőről.** Mócsi Andrásnak a majsai szőlőkben lévő házának a kéményét javította Kosa János kőműves. A munkás munkaközben valahogyan megcsuszott és oly szerencsétlenül esett le a tetőről, hogy a hallábat eltörte. Mentőink a kórházba szállították a szerencsétlen munkást.

— **Tüdővész gyógyítható.** Igaz ugyan, hogy mindenkor klimatikus és dietetikus kúra, valamint a por stb. eltávolítása a fődolog, amelltt azonban a gyógykezelés sem elhanyagolandó. Első helyen állanak a búkkfakátrány-preparatumok, de korántsem mindegy, bármelyik ily preparatumot használunk. A legjobbnak és megfelelőbbnek — mert teljesen méregtelen és jóízű — a „Sirolin-Roche“, a creosot-preparatumok ideálja, mely minden gyógyszerárban kapható.

— **Országgyűlés.** A házszabályrevíziós indítványhoz ma négy szónok iratkozott a fekete táblára: Supilo Ferenc, Blahó Pál, Rojes Milán és báró Toroczky Viktor. Interpellációt Brediceanu Koriolán jegyzett be s ma mondja el Nagy Dezső még multkor bejelentett interpellációját a budapesti lakásszükségről. Az ülés érdekessége eszerint közepes.

Justh Gyula elnökölts a hosszú jegyző könyv felolvasása után Lázár Zoárd tett jelentést a mentelmi bizottság ügyeiről.

Ezután Supiló tiltakozik a házszabályrevíziója ellen, mert ez csak kiélesíti az ellentéteket. Wekerle válasza után folytatták a revízió tárgyalását.

— **A bán a képviselőházban.** Báró Rauch Pál bán ma is eljött a képviselőházba s a kormány tagjaival folytatta a horvát kérdés dolgában megindított tanácskozáskat. A bán ma hazautazik.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemcsak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amidőn HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevásárlásukat eszközlik.

Két levelet kaptam.

Két levelet kaptam,
Egyiket anyámtól,
A másikat egy kis
Kékszemü leánytól.

Kérdi anyám, szép-e
A katonáélet?
Irok-e még verset?
Álmodom-e szépet?

Álmodom, álmodom
Régi szabadságról,
Kékszemü leányról,
Elmult boldogságról.

Álmodom, álmodom,
De kinos az álmodom,
El-elsiratom a
Régi boldogságom!

Kis levél a másik,
De süriin van írva,
Csókos kis kezével
A galambom írta.

Erre a levélre
Sóhajom a válasz,
Szőke lányka... ábránd...
Hejh, hová tünt már az!

Elmult a szép idő,
Vissza se jó többé,
Helyébe jött a bu,
El sem is hágy többé...

Magas a kaszárnya,
Ezer az ablakja;
Rabvagyon, a császár
Hároméves rabja.

Kaszárnya kapunak
Vasból a záványa,
Nyitva van az ajtó,
Mégis rám van zárva...

Hát minek álmodnám
En a szabadságról,
Minek ábrándoznám
Szőke kisleányról?

... Édes anyám és te,
Kiesi szőke szentem,
Ne várjatok haza,
Ne várjatok engem! —

(Sz.)

Az anyai gondatlanság.

— **Forróvizbe esett gyermek.** —

Még esütörtökön esett az anyai gondatlanság áldozatává egy tizenegy hónapos kis gyermek. Nem mernék az anyát bünel vádolni, és ha a törvény szigora talán mégis sújtani fogja a szerencsétlen anyát, s fájdalmát, az igazság szükségszerű könyörtelensége tetőzi, nyugodjék meg ebben azért mert talán másokat ment meg a figyelmeztető uj a szerencsétlenségtől.

Vucsidolon Pavlukovics Lajos András nevü tizenegy hónapos kis fia a konyhában volt bölcsőjében a tüzhely körül foglalataskodó anyja mellett.

Az anya, az udvaron lévén dolga, a tüzhelyről a forró vízzel telt fazekat a bölcső mellé tette, s azután egyedül hagyva a gyermeket kiment a konyhából.

Mig ő kint foglalataskodott, a kis gyermek valahogyan kicsuszott a bölcsőből, s felső testével a forró vízzel telt fazékra esve, a forró vizet testére borította, mely a következő pillanatban telítve lett égési sebekkel.

A konyhába vissza térő anya rémulve látta kis gyermekét kinjai között vonaglani, de már nem segíthetett. A kised még élt tegnapi, tegnap azután a halál megváltotta kinjaitól.

Elsőrendű

terméke a magyar pezsgőgyártásnak, melyben a francia jelleg kifejezetten érvényesül, s mint ilyen a francia pezsgőket pótolni van hivatva.

KAPHATÓ: 256-59-16

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

SZINHÁZ.

Szlaviánszkyék hangversenye.

Pénteken látta viszont tizenkét évi távollét után a szabadkai közönség Szlaviánszky D. Agreneff orosz daltársulatát, de e viszontlátás azt a benyomást tette a közönségre, mintha ugyanazon énekeseket s ugyanazon énekszámokat hallotta volna. — Az öreg Szlaviánszkynek alakját s hangját megviselte ugyan az idő, de a többi énekes épp oly bámulatos precizitással énekelt most, mint annakelőtte. Különösen a basszuskar fenséges ereje tett mély hatást a közönségre, meg azok a könnyed, légies pianissimók, melyek bámulatraméltók s minőket másutt alig hallhatni. Az énekes gárda fegyelmesség s összbetanultsága is meglepő. A különböző hangok egybeolvadnak, a hangnemek közötti különbség eloszlik s úgy tűnik fel, mintha nem énekkart, hanem egy énekest hallanánk. Viszont azonban tagadhatatlan, hogy a külső hatáskeléshez is értett a társulat. Az énekkar tökéletessége nem tűnhetett ki eléggé a harmonium miatt, mely a világi énekeket vezette. Sokszor a harmonium alaphangja uralta az egész éneket s csak kísérőként csatlakoztak hozzá az emberi hangok. Művészi szempontból kifogásoljuk tehát a harmonium kíséret alkalmazását annál is inkább, mert az egyházi dalok előadásánál kitént, hogy Szlaviánszky társulata anélkül is képes hatást elérni és művészetet felmutatni. A hűség kedvéért ide iktatjuk még, hogy Szlaviánszky Margit szopránzóli gyengén sikerültek. Sem a kisterjedelmű hang, sem a néhol hamis hangkezelés nem elégitett ki bennünket.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai büntető törvényszék által főtárgyalásra kitűzettek a következő ügyek: Március 9-én: Ifj. Csóka Ferencz, lopás büntette. Kovács Mátyás és társa, lopás büntette. Március 10-én: Rózsa Gergely, hatóság elleni erőszak büntette. Dombai Pál, súlyos testi sértés büntette. Garai Ferencz, lopás büntette. Március 11-én: Szedmakov Tosó, hamis tanúzásra való rábírási büntette. Kucsera János súlyos testi sértés büntette. Március 13-án: Borgyoski Mladen, lopás és orgazdaság büntette.

KÖZGAZDASÁG.

A Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank 1908. évi február havi forgalmi kimutatása:

Pénzkészlet:		
a mult hóról	kor.	36219.49
Bevétel e hóban		1446938.54
	Osszesen	1483158.03
Kiadások e hóban		1462007.13
Maradvány		21150.90

Betétek könyveikére:		
Állag a mult hóról		1716050.39
Betételek e hóban		335791.25
	Osszesen	2051841.64
Kivételek e hóban		258792.95
Maradvány		2793048.69

Előlegezés:		
Állag a mult hóról		41875.—
Előlegeztetett e hóban		1527.—
	Osszesen	43402.—
Visszafizetett e hóban		1712.—
Maradvány		41690.—

Leszámitolás:		
a) <i>Bankserü váltók:</i>		
Állag a mult hóról	kor.	456764.04
Leszámitoltatott és visszleszámitoltatott e hóban		744806.78
	Osszesen	1201570.82
Visszafizetett e hóban		655127.14
Maradvány		546443.68

b) <i>Hitteltulajdonosi váltók:</i>		
Állag a mult hóról	kor.	35616.—
Leszámitoltatott e hóban		7272.—
	Osszesen	42888.—
Visszafizetett e hóban		7734.—
Maradvány		35154.—

c) <i>Kezességi és betáblázott kötvények:</i>		
Állag a mult hóról	kor.	886455.24
Kiadott e hóban		1620.—
	Osszesen	888075.24
Visszafizetett e hóban		17710.—
Maradvány		870365.24
	Osszes forgalom	4,260,511.08

Mucsy György, Horvátovits Ernő,
v. titkár. főkönyvelő.

Aubermann Miklós,
pénztárnok.

Ne köhögj!! Igen ám, de muszáj? Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-féle törvényesen védett **utifü kivonatot**, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmaka-csabb eseteknél is. Az Illés-féle **utikivonattól** három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára livegenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **Ifj. ILLES ANTAL** vörös kereszt gyógytárában Szabadkán, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltetnek. 185-65

NYILTTÉR.*

Nyilvános köszönet.

Mind azok, a kik mély gyászunkban megemlékeztek rólunk, akár idegenben, akár pedig itt helyt. — fogadják hálás köszönetünket.

Szabadka, 1908. márc. 7.

Antunovits Mátyás,
Antunovits József és neje.

* Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

KRÉCSI A. NÁNDOR Ajánlja dusan felszerelt állandó **új-donsági könyvraktárát**, u. m.:
Telefonszám 283.

Ifjúsági iratok, díszmunkák, saját kiadású imakönyveit, amely tetszés szerinti kötésekből készülnek.

Továbbá nagy választék **rajz- és írószerekben.**

Egyben felhívom a n. ó. közönség szives figyelmét **díszkönyvkötészetemre,** ahol a legmodernebb és legeszesebb munkák készülnek legszolidabb árák mellett.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

író- és rajzszerek kereskedésében Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: **Körmöczy Ernő.** 72

Arról kezdett beszélni aztán, hogy mily nyomoruságos ez emberek élete. Mintha lelkipben olvasott volna Oly híven, találóan, oly megkapó hévvel szolt a szerencsétlenek szenvedéséről, hogy nem egynek a kemény szívé hadbírák közül könyvelábadt a szemé.

Hangja oly határozottan, méltóságtelesen esengett, mintha ő lett volna a bíró, s vádlottak a bírák. „Ugyan mondják meg, — dörögte feljök, — ki az oka, hogy e szegényeknek elzúlleni, tönkremenni kell? Az önök kezében a hatalom, a segítség, miért nem törődtek jobban velük?”

Szinte látszott, milyen zavarodottan tekintenek a bírák maguk elé e szemrehányó szókra.

Az elnök hirtelen közbeavatott.

— Csak önmagát védelmezze Gaetano Alagona, — szolt hozzá, — ne gondoljon ezekkel itt!

Gaetano ajka körül gúnyos mosoly játszott. Signor, — kezdte újra a szót, — én ép oly kevéssé tudom, mint ön, hogy miért védelmezem magam. Azt nem mondhatom, hogy ölbe tett kezekkel néztem a világot. Angliában elhagytam mesterségemet, s ide jöttem, hogy Sicilia népét felkelésre bírjam. Fegyvert csempésztem be. Lázító beszédet tartottam, s mi tagadás, magam is zuztam be pár kirakatot és ablakot.

A bíró szinte könyörögve kérte. „Ne beszéljen így Gaetano, — szolt hozzá, — türtöztesse magát!”

Persze most már ugyis késő lett volna. Beismerése alapján el kellett itélniök őt.

Huszonkilenc évi börtönbüntetést szabtak ki rá. Mikor az ítéletet kihirdették előtte, Gsetano így kiáltott fel: „Most tehát beteljesedik óhaja annak, kit az imént ott vittek el az ablakok alatt! Legyen meg az ő akarata!”

Gandolfo nem látta őt többé, mert a börtönőrök közrefogták, s kivezették a teremből.

En, — folytatta a portás fia, — én láttam őt könyörögni azok életeért, kik kedvesét gyilkolták meg, s megfogadtam, hogy teszek érte valamit.”

„Megfogadtam, hogy szent Sebestyén tiszteletére készítek pár szép versszakot. hátha ennek fejében segít majd rajta is. De mivel nem vagyok rögtönző, ime látjátok, hogy nem sikerült tervem.”

Elhallgatott hirtelen... aztán hangos zokogás közt odavetette magát a szent lábai elé.

„Oh bocsáss meg kérlek, — esdeklett a szobor előtt, — hogy ígéretemet nem válthattam be! Erős a bizalmam, hogy azért mégis megsegített őt. Hisz jól tudod, hogy csupán azért szoltam oly dicséretileg róla, hogy szánakozz a szerencsétlenen, kit oly keményen itéltek el!”

Donna Micaela maga sem tudta, hogy történt, de Gandolfo kedvesével, a kis Rózsiával egyszerre csak ott találta magát az ifju előtt. Magukhoz vonták, csókokkal borították homlokát, s azt hajtogatták egyre, hogy ő beszélt a legszebben. Vagy nem látta tán, mint sirt, könyezett az egész tömeg? Szent Sebestyén is bizonyára kedvteliséggel látta a hatást! Donna Micaela gyűrűt vont le ujjáról, s az ifju kezére huzta! A közönség körös-körül lelkesedő örömmujongással lobogtatta zsebkendőjét, mely úgy lengett a levegőben, mint a háborgó tenger tarajás hulláma.

— Eviva Gaetano! Eviva Gandolfo! — hangzott egyre a nép ajkán. (Folyt. köv.)

Abrasits Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, **torony fődéseket, toronytető javítást és festést, kereszt- és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést** állvány nélkül. 144-65

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre. Távolság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-18

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezenül is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban *saját költségemen* a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház, Vesselényi-ut.*

Hadnagy István,

195-42

papi és polgári szabó.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legolesőbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzszi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Majláth Gergely

cserépkályha készítő. Szabadka, II., László-utca 387. Telefonszám 392.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztérgályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztantics Lajos

kiviteli és vámgőzmalma. Szabadka, III., László-utca 770. Telefonszám 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

A pécsi országos kiállításon legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia

orgona- és harmonium-gyár

P É C S.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű légnymatu (pneomatikai) **orgonáinkat** igen jutányos árak mellett művészi kivitelben.

Raktáron kitűnő hangú **harmoniumok** minden nagyságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindennemű javításokat, hangolásokat és átépítéseket olcsón vállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Alapított 1867. évben. 244-10

Légnymatu és electro berendezések.

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és fűzve 100 darab **16 kor.**

Jegyzékek

céglapirat nélkül 100 darabonként **30 fillérért** kap... hatók a...

Szabadkai Nyomda-

és

Hirlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKAN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.

Költségvetés ingyen. ➡ ➡ Gyári árak.

17-39